

Innspill

Vesentlige endringer i beslutningsgrunnlaget til Prop. 151 S (2015-2016)

I kapittel "6.1.4 Utnyttelse av ledig kapasitet på Værnes – nedleggelse av Forsvarets base på Kjevik" beskrives et gevinstpotensial på en milliard norske kroner over 20 år, ved å avvikle militær aktivitet på Kjevik. Det er et spørsmål om beslutningsgrunnlaget som brukes i kapittel 6.1.4 ikke vil gi den forespeilte økonomiske innsparingen på 1000 MNOK, men snarere kan bli snudd til økte investeringer. Avvikling av militær aktivitet på Kjevik er i stor grad et effektiviseringstiltak. Er det hensiktsmessig å gjennomføre avviklingen hvis det ikke gir innsparing?

Utenriks og forsvarskomiteen har i Innst. 62 S (2016–2017), "Kap. 3.10 Luftforsvaret", bemerket usikkerheten i beslutningsgrunnlaget:

Komiteen viser til at det er reist spørsmål ved det økonomiske og faglige beslutningsgrunnlaget knyttet til deler av langtidsplanproposisjonen, herunder samlingen på Evenes og Værnes. Dersom det fremkommer vesentlige endringer i beslutningsgrunnlaget, legger komiteen til grunn at regjeringen kommer tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett våren 2017 med en oppdatering.

Vi mener følgende forhold utpeker seg som vesentlig endret i forhold til det LTP legger til grunn:

1. I følge Forsvarsbyggs oppdaterte tilstandsanalyse blir fornyelsebehovet på Kjevik omlag 250 MNOK lavere enn beskrevet.
2. Fra høsten 2017 sparer Luftforsvaret mer enn 36 MNOK i årlige driftsutgifter på Kjevik, fordi befalsskolen er overført. Det fremstår som usannsynlig at Luftforsvaret kan spare ytterligere 35 MNOK årlig, uten å kutte kraftig i utdanningsproduksjonen av teknisk personell. Det er derfor sannsynlig at innsparingen på 700 MNOK vil smuldre bort.
3. Det flyttes mer aktivitet til Værnes enn det LTP beskriver og ledige kapasitet er under press. Det fremstår som sannsynlig at investeringsrammene for Luftforsvaret på Værnes vil øke, hvis ledig kapasitet ikke kan gjenbrukes som forutsatt.
4. Utdanningsproduksjonen gjøres meget kosteffektivt på Kjevik. Hvis LTP ikke lykkes med å fragmentere Luftforsvarets tekniske utdanning, så må Luftforsvaret på sikt reetablere et skolesenter med tilpasset bygningsmasse. Den største enkeltkostnaden kan da bli en skolehangar med investeringsramme på inntil 5-600 MNOK.

Proessen med å flytte teknisk utdanning og ledelse fra Kjevik bør stoppes, inntil det økonomiske og faglige beslutningsgrunnlag er kvalitetssikret. Teknisk utdanning bør revurderes i samsvar med Luftforsvarets 2013 innspill til Forsvarsdepartementet: "Teknisk utdanning - nå og for fremtiden". I innspillet anbefaler Luftforsvaret, pga høy risiko, å vente til etter 2025 med å utrede geografisk lokalisering. 2025 er etter det vi forstår en milepæl, fordi Luftforsvaret da antas å være ferdig med omstilling, innføring av nye plattformer og har lagt bak seg en periode med stor aldersbetning av avgang.

En mer ambisiøs tilnærming er å styrke utdanningsporteføljen på Kjevik. Den fysiske samlokaliserte skolesentermodellen, er den primære modellen brukt i NATO. En tilførsel av aktiviteter vil gi ytterligere stordriftsfordeler, samt styrke Luftforsvarets utdanningsposisjon. Vi anser dette som fornuftig fordi internasjonalt samarbeid innen utdanning er økende.

Side 2 – vedlegg med underbyggende informasjon

Fornyelsebesparelse knyttet til Kjevik

Forsvarsdepartementet beregner 320 MNOK i fornyelseinvesteringer på Kjevik:

Type bygg	Beregnet fornyelseskostnad
Administrasjon/Kontorbygg	4 360 000
Befalsforlegning	32 745 000
Hangar	26 676 000
Idrettshall	49 769 000
Kaldgarasje	55 512 000
Messer	117 505 500
Velferd	31 788 900
Totalsum	318 356 400

Bygningsmassen på Kjevik er særs godt vedlikeholdt. I Forsvarsbyggs oppdaterte (2016-12-22) tilstandsanalyse identifiseres fornyelseinvesteringene til å være omlag 60 MNOK. Vi har summert detaljene (unntatt for befalsskolen) i kategorier:

Type bygg	Identifisert vedlikehold
Administrasjonsbygg	kr 3 895 000
Undervisningsbygg	kr 14 618 000
Forlegningsbygg	kr 31 570 000
Øvrige bygg	kr 8 127 000
Totalsum	kr 58 210 000

Vedlikehold av bygningsmasse, og for den saks skyld husleie og lønn, må betales uavhengig om Luftforsvarets skolesenter er på Kjevik eller på en annen lokasjon. Vi har ikke funnet LTP underlag som beskriver vedlikehold for bygningsmassen til det relokaliserte skolesenteret.

Driftsbesparelse knyttet til Kjevik

Vi har beregnet besparelsen ved overføring av befalsskolen til Nye Forsvarets høyskole slik: McKinsey bruker en årverkssats på 860.000 pr ansatt. De 39 ansatte ved befalsskolen utgjør derfor 33,5 MNOK i lønnskostnader. I tillegg kommer husleiekostnad på omlag 3 MNOK og variable kostnader knyttet til elever. I sum utgjør dette mer enn 36 MNOK årlig, som er mer enn 730 MNOK i et 20 års perspektiv. Dette er besparelser Luftforsvaret tar ut uavhengig av framtidig fysisk relokalisering og/eller strukturell omorganisering av befalsskolen.

Etter avgivelsen av befalsskolen august 2017 utgjør Luftforsvarets husleie ved Kjevik omlag 20 MNOK og for de øvrige organisatoriske elementene ved Kjevik omlag 3 MNOK. Det er grunn til å tro at Luftforsvaret må fortsette å betale husleie for skoleledelsen og teknisk skole, på de nye lokasjonene, etter at Kjevik er avviklet.

Hvis det skal spares 35 MNOK årlig ved en avvikling av Kjevik så er det ikke tilstrekkelig å redusere husleiekostnadene. Det vil også være nødvendig med en

betydelig reduksjon av lønnskostnadene for å nå målet om 700 MNOK over 20 år. En reduksjon av ansatte er sterkt uheldig i en periode hvor økt utdanning er nødvendig: Omorganisering og innføring av en rekke nye systemer faller sammen med høy aldersbetinget avgang i teknisk bransje.

Det er viktig å merke seg at LTP ikke beskriver kostnadene knyttet til parallell drift, Kjevik/Værnes/Ørland/mm, i overgangsperioden 2017-2025. Vi ser det som sannsynlig at dette kan øke driftskostnadene i den første delen av den akkumulerte 20 årsperioden og i så fall må Luftforsvaret spare utover 35 MNOK på drift i årene etter 2025 for å nå et årlig snitt på 35 MNOK.

Investeringsbehov knyttet til Værnes

Informasjonen vi kjenner til om aktivitet på Værnes er gradert.

Eventuelle reetableringsinvesteringer for Luftforsvaret

Skolesenteret på Kjeviks største fortrinn er en tilpasset bygningsmasse til skoledrift og undervisningsstordriftsfordeler pga den kombinerte tekniske grunn- og spesialistutdanningen.

Hvis LTP modellen som fragmentere spesialistutdanningen feiler, slik Luftforsvaret mislyktes med desentralisert F-16 utdanning på Rygge på 80 tallet, må utdanningen på nytt samles i et skolesenter.

Det ligger også en utfordring i LTP modellens ambisjon om å sette ut grunnutdanning. Skolesenteret på Kjevik vil fra høsten 2017 levere grunnutdanning iht den militære EMAR-standard som Forsvarsdepartementet krever for de nye plattformene. Så langt vi kjenner til er Kjevik først i verden med dette. Vi anser det som nødvendig å ha tilgang på en skolehangar for å levere EMAR. Til sammenligning krevde den nybyggede hangaren på Bardufoss investeringer på omlag 5-600 MNOK.

European Military Airworthiness Requirement (EMAR) er en utvidelse av den sivile European Aviation Safety Agency (EASA). EMAR og EASA er kvalitetssikringsrammeverk for bl.a. utdanning og drift. EMAR innebærer andre reguleringer, økte krav og tilførsel av rene militære utdanningsmoduler.

De lokale fagforeningene på Kjevik, BFO, NOF, NTL og PEFO, uttaler seg i Kjevik/LTP spørsmålet med betegnelsen Kjevikfakta og på vegne av de sentrale fagforeningene.